

РОЗДІЛ III. ПРОБЛЕМИ ВІЙСЬКОВОЇ ОСВІТИ

УДК 359.233(477):378.14:355.02

Антоніна Ляшкевич

Херсонська державна морська академія

ORCID ID 0000-0002-0802-6489

DOI 10.24139/2312-5993/2024.03/141-151

ЗАСТОСУВАННЯ СТАНДАРТІВ НАТО В ПРАКТИЧНІЙ ПІДГОТОВЦІ ОФІЦЕРІВ ВІЙСЬКОВО-МОРСЬКИХ СИЛ УКРАЇНИ: ОРГАНІЗАЦІЙНО ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ

Метою статті було дослідити процес застосування стандартів НАТО у практичній підготовці офіцерів Військово-морських сил України, зосереджуючись на організаційно-педагогічних аспектах. У процесі дослідження використано такі методи, як аналіз теоретичних джерел, емпіричні спостереження, інтерв'ю, а також опитування з метою вивчення думки та досвіду військовослужбовців. У роботі описуються досягнуті успіхи та прогалини у впровадженні стандартів НАТО, а також надається аналіз ефективності використання стандартів у навчальному процесі. Результати дослідження можуть бути корисні для військових командирів, педагогів та адміністраторів у сфері військової освіти. Стаття вказує на важливість подальшого дослідження в галузі застосування стандартів НАТО в українській військовій освіті та формуванні відповідної методики та підходів.

Ключові слова: організаційно-педагогічні аспекти, освітній процес, стандарти НАТО, практична підготовка офіцерів, військово-морська освіта, підходи, методи і прийоми військово-фахові компетенції, розвиток вищої освіти.

Постановка проблеми. У сучасних умовах, коли безпека та стабільність є важливими пріоритетами для країни, питання підготовки офіцерів Військово-Морських Сил Збройних Сил України на засадах стандартів НАТО набуває особливого значення. Забезпечення високого рівня професійної компетентності та відповідності міжнародним стандартам стає важливою передумовою для успішного функціонування та виконання завдань, які стоять перед ВМС України в контексті змінюваної геополітичної ситуації. У цьому контексті розгляд організаційно-педагогічних умов практичної підготовки офіцерів ВМС за стандартами НАТО є актуальним та важливим завданням, яке вимагає дослідження та розробки ефективних стратегій та підходів.

Аналіз актуальних досліджень. Питання військово-морської освіти в Україні, порядок підготовки майбутніх висококваліфікованих фахівців у закладах вищої освіти особливого спрямування досліджували: В. Кузьменко (Кузьменко, 2023), А. Ляшкевич (Ляшкевич, 2021), І. Попроцький (Попроцький, Сапіга, 2019), В. Примакова (Примакова,

2020), Н. Терентьєва (Терентьєва, Чернявський, 2021), І. Чистякова (Чистякова, Сбруєва, Рибалко, 2023) та інші вчені.

Проблеми системи підготовки військових фахівців у країнах-членах НАТО вивчали українські та закордонні дослідники: М. Федоркін розглядає основні відомості про НАТО, а також трансформаційні процеси та зміни в країнах, які приєднуються до країн-членів НАТО (Федоркін), Генеральний секретар НАТО Єнс Столтенберг звертає увагу на те, що саме проведення реформ, модернізація і прагнення досягти стандартів НАТО не лише зміцнить оборону і безпеку України, а також стане найкращим шляхом до членства в Альянсі (НАТО та стандарти, 2023), Дж. Карафано та А. Кошемс доводять, що стандартизація сприяє досягненню, підтримці та вдосконаленню взаємосумісності як між військами (силами) Альянсу, так і між військами (силами) держав-партнерів НАТО, зміцнюючи оборонні спроможності Альянсу та посилюючи його боєздатність та ефективність (Федоркін).

Метою цього дослідження є аналіз організаційно-педагогічних умов практичної підготовки офіцерів Військово-Морських Сил Збройних Сил України з використанням стандартів НАТО. Дослідження спрямоване на визначення найбільш ефективних підходів та методик, що дозволять забезпечити високий рівень професійної підготовки офіцерів, відповідно до міжнародних стандартів та вимог сучасних військових конфліктів та операцій. Таке дослідження не лише сприятиме покращенню якості підготовки військових кадрів, але й сприятиме підвищенню адаптивності та готовності Військово-Морських Сил до викликів сучасної геополітичної обстановки.

Методи дослідження. Для досягнення конкретних цілей і об'єктів означеного дослідження було використано такі методи: аналіз відповідних документів і наукової та науково-методичної літератури; опитування та анкетування (фахівців у галузі військово-морської освіти з метою збору інформації стосовно застосування стандартів НАТО в Україні, а також визначення їхнього рівня знань, навичок і відповідності стандартам НАТО); спостереження (за процесом практичної підготовки офіцерів ВМС України з огляду на те, як вони відповідають стандартам НАТО); порівняльний аналіз (порівняння підходів та результатів навчання та підготовки офіцерів ВМС України з практикою і стандартами НАТО); кейс-стаді (вивчення конкретних випадків або ситуацій, пов'язаних із застосуванням стандартів НАТО в підготовці офіцерів ВМС України для аналізу їхнього впливу та ефективності).

Виклад основного матеріалу. Актуальність цієї теми не викликає сумнівів і полягає в необхідності адаптації підготовки офіцерів Військово-Морських Сил Збройних Сил України до міжнародних стандартів, зокрема стандартів НАТО. Забезпечення відповідності цим стандартам сприятиме підвищенню ефективності та професійної підготовки військових кадрів, що, в свою чергу, має важливе значення для забезпечення національної безпеки та участі України в міжнародних військових операціях. Така підготовка також сприятиме зближенню зі стандартами та практиками країн-членів НАТО, що є важливим кроком у процесі інтеграції України до євроатлантичних структур.

Підготовка військово-морських офіцерів для ЗС здійснюється в спеціалізованому закладі освіти в Україні – в Інституті Військово-Морських Сил Національного університету «Одеська морська академія», який є вищим військовим закладом освіти державної форми власності, що здійснює на шостому та сьомому рівнях вищої освіти підготовку курсантів для подальшої служби на посадах офіцерського складу з метою задоволення потреб Військово-Морських Сил Збройних Сил України (Інститут Військово-Морських Сил НУ «ОМА»).

Військові моряки, які є висококваліфікованими спеціалістами у справах військово-морських сил, поділяються за своїми функціональними обов'язками на рядовий, сержантський (старшинський) та офіцерський склад (Інститут Військово-Морських Сил НУ «ОМА»). Підготовка цих категорій проводиться згідно з відповідними освітніми програмами. Військові моряки повинні відповідати сучасним вимогам, таким як володіння сучасною зброєю, здатність до прийняття рішень з використання сил відповідно до стандартів країн-членів НАТО та виявлення лідерських якостей як військових службовців та громадян країни. Офіцерський склад отримує вищу військову освіту у вищих військово-морських закладах, залежно від рівня займаної посади, тактичного, оперативного або стратегічного рівня.

Вища військово-морська освіта є ключовою складовою в системі військової освіти, яка забезпечується широким спектром спеціалізованих знань, навичок та практичних умінь у галузі військово-морської справи. Ця освіта спрямована на формування військово-морських фахівців з відповідним рівнем компетентності, включаючи способи мислення, світоглядні та громадянські якості, морально-етичні цінності та професійні компетентності (Закон України «Про вищу освіту», 2014).

Заклади вищої військово-морської освіти активно впроваджують інноваційні освітні методи, щоб забезпечити надання вищої військово-морської освіти на науковому рівні за визначеними галузями знань та спеціальностями. Вони також здійснюють фундаментальні та прикладні наукові дослідження, виступають провідними науковими та методичними центрами, та мають розвинуту інфраструктуру для навчання, наукових досліджень та науково-виробничих процесів. Крім того, вони сприяють поширенню наукових знань та провадять культурно-просвітницьку роботу (Закон України «Про вищу освіту»).

Для досягнення поставленої мети дослідження розглянемо декілька ключових аспектів. Стандарти НАТО та їх значення для підготовки офіцерів ВМС України вбачають розгляд основних принципів та вимог, що містяться в стандартах НАТО, та визначають фактори, які є найбільш критичними в цьому процесі. Тому існує ряд вимог щодо підготовки офіцерів Військово-Морських Сил Збройних Сил України, які допоможуть забезпечити готовність офіцерів ВМС ЗСУ виконувати свої обов'язки на високому рівні ефективно та безпечно, відповідно до стандартів НАТО, а саме: *професійна компетентність* (офіцери повинні мати високий рівень знань і навичок у своїй області військової спеціалізації, включаючи морську навігацію, військову тактику, морську безпеку та оборону, технічне обслуговування кораблів тощо); *фізична готовність* (офіцери повинні мати високий рівень фізичної підготовки, щоб витримувати високі навантаження та діяти ефективно в умовах морського середовища); *лідерські навички* (офіцери повинні мати здатність ефективно керувати екіпажем та виконувати рішення в стресових ситуаціях); *міжнародний досвід* (офіцери повинні мати знання та розуміння міжнародних стандартів та протоколів, які можуть бути застосовані в морських операціях у межах міжнародного співробітництва); *технічна компетентність* (офіцери повинні мати розуміння і навички у використанні сучасного обладнання та технологій, які використовуються на кораблях та військових підрозділах ВМС); *дотримання стандартів безпеки і законодавства* (офіцери повинні дотримуватися стандартів безпеки на морі та міжнародного морського права, включаючи правила міжнародного військового конфлікту).

Стандарти НАТО є набором визнаних міжнародних норм та вимог, які стосуються багатьох напрямів військової діяльності, включаючи підготовку та тренування військових кадрів. Для підготовки офіцерів Військово-Морських Сил (ВМС) України стандарти

НАТО мають значення *професійні стандарти*, які встановлюють вимоги до рівня професійної підготовки офіцерів, включаючи знання та навички, які необхідні для ефективного виконання їх обов'язків у морських умовах. Ці стандарти допомагають у визначенні обсягу та змісту навчальних програм та тренувань для забезпечення відповідності вимогам міжнародного рівня. Дотримання стандартів НАТО дозволяє забезпечити *єдність та сумісність* у підготовці офіцерів ВМС України з колегами з країн-членів НАТО та інших партнерів. Це важливо для спільних військових операцій, морських навчань та інших міжнародних співробітництв. Виконання стандартів НАТО стимулює постійне *підвищення професійного рівня* офіцерів ВМС, оскільки вони мають привчатися до виконання завдань за високими міжнародними стандартами та вимогами. Врахування стандартів НАТО в підготовці офіцерів ВМС України сприяє її *інтеграції до євроатлантичних структур та зближенню з партнерами* з країн-членів НАТО.

Підготовка військового фахівця в вищих військових навчальних закладах має на меті забезпечити випускника оволодінням не лише загальними академічними знаннями (Ляшкевич, 2021), але й військово-фаховими та компетентностями, які відповідають стандартам НАТО. Важливо враховувати, що уся діяльність зі стандартизації в НАТО базується на положеннях, визначених у новій Політиці НАТО зі стандартизації, що була прийнята у березні 2016 року (НАТО та стандарти, 2023). Цей документ встановлює основні принципи стандартизації НАТО, описує її функції, повноваження та взаємодію між основними учасниками цієї спільноти.

Стандартизація в НАТО передбачає розробку та впровадження процедур, проектних рішень та термінології з метою досягнення необхідного рівня взаємовідповідності, який вимагається від членів Альянсу, або для надання рекомендацій щодо багатонаціонального співробітництва. Таким чином, головною метою стандартизації в НАТО є забезпечення взаємовідповідності та підтримка багатонаціонального співробітництва (Федоркін). Приймаючи рішення про використання збройних сил і органів управління, офіцерам потрібно керуватися критеріями взаємодопустимості відповідно до стандартів НАТО. Під час таких рішень слід дотримуватися однакових професійних стандартів, що характерні для офіцерів країн-членів НАТО. Проведення таких процедур включає ряд аспектів, таких як

узгоджена організаційно-планова діяльність штабів за єдиним алгоритмом, спілкування між керівними особами управління у єдиній мові Альянсу, використання єдиної системи розрахунків та технічних характеристик зброї та техніки (Федоркін). Тому одним із ключових завдань військової освіти є включення в освітні програми та стандарти підготовки офіцерів компетенцій, що відповідають професійним вимогам офіцерів країн-членів НАТО.

Отже, впровадження стандартів НАТО в підготовку офіцерів ВМС України є важливим елементом для підвищення їхньої ефективності, адаптивності та інтероперабельності у міжнародному контексті.

Для оптимізації освітнього процесу підготовки майбутніх офіцерів потребують розгляду організаційні аспекти такі як аналіз структури та організації навчального процесу у військово-морських закладах України і порівняння із загальною організацією підготовки в країнах-членах НАТО, а також педагогічні підходи та методики. Так, організаційні аспекти підготовки офіцерів Військово-Морських Сил (ВМС) України включають в себе ряд ключових елементів, які спрямовані на ефективну організацію та координацію навчального процесу. Важливим чинником є структура та функціонування військово-морських навчальних закладів, де здійснюється підготовка офіцерів ВМС. Це можуть бути військові академії, військово-морські коледжі або спеціалізовані навчальні центри. Наступною складовою є розробка та впровадження навчальних програм з урахуванням вимог стандартів НАТО, які включають в себе теоретичні та практичні курси з підготовки офіцерів ВМС. Суттєва увага приділяється формуванню кваліфікованого тренерського складу, який має досвід і знання для здійснення ефективної навчально-методичної роботи з майбутніми офіцерами. У проведенні якісної та ефективної підготовки допоможе методичне забезпечення (навчальні матеріал, посібники, симулятори тощо). Для здійснення практичних занять, навчальних стрільб та інших військово-морських тренувань необхідна спеціальна інфраструктура, устаткування та технічні засоби. Заняття мають проводитися на воді, на кораблях, у спеціалізованих тренувальних центрах та в інших умовах, які максимально наближені до реальних умов служби на морі.

Забезпечення правильної організації цих аспектів дозволяє забезпечити ефективну та системну підготовку офіцерів ВМС України, яка відповідає вимогам сучасних військових стандартів, включаючи стандарти НАТО.

Фахівці вважають, що в майбутньому найважливішими навичками для офіцера будуть вміння аналізувати ситуацію критично та розвивати креативне мислення. За словами Дж. Карафано та А. Кошемс, офіцер може розвинути ці навички як з політичних, так і з технічних курсів (Carafano, Kochems, 2005). Вони стверджують, що вміння мислити ефективно підготує офіцера до ситуацій, коли необхідно швидко та відповідально приймати рішення в умовах невизначеності та складності. Н. Хрістов і генерал-лейтенант Р. Чілкоат підтримують цей підхід, зауважуючи, що об'єднана професійна військова освіта (JPME) повинна не лише готувати випускників до майбутньої служби, але й забезпечувати баланс між навчанням та управлінням. Навчальний процес повинен бути активним і творчим, а випускників слід навчати, передусім, вмінню постійно навчатися (Hristov, 2018).

Педагогічні підходи та методики, що використовуються в підготовці офіцерів Військово-Морських Сил (ВМС) України, охоплюють різноманітні методи навчання та тренування, спрямовані на забезпечення якісної та ефективною підготовки військовослужбовців. *Використання групової роботи, дискусій, вправ та симуляційних ігор* для залучення учасників навчання до активної участі та співпраці. Це дозволяє створити сприятливу атмосферу для обміну досвідом та колективного вирішення завдань. *Проблемно-орієнтоване навчання* допомагає здобувачам розвивати навички аналізу ситуацій та вирішення проблем у реальному часі. *Практичні тренування та симуляції* на суходолі та в морських умовах з використанням спеціалізованого обладнання та симуляторів дозволяє офіцерам ВМС набувати практичний досвід та вміння безпосередньо в умовах, які найбільш близькі до реальних. *Індивідуалізоване навчання* спрямовано на проведення індивідуальних консультацій, надання додаткових матеріалів та завдань для самостійного вивчення. *Використання сучасних технологій*, включаючи комп'ютерні програми, відео- та аудіоуроки, вебінари та онлайн-ресурси для підвищення ефективності та доступності навчання.

Ці педагогічні підходи та методики допомагають забезпечити ефективну та якісну підготовку офіцерів ВМС України, що відповідає вимогам сучасних військових стандартів.

Наступним важливим аспектом ефективною підготовки офіцерів Військово-Морських Сил (ВМС) України є технічне та матеріальне забезпечення: обладнання навчальних аудиторій та лабораторій,

технічні засоби для практичної підготовки, матеріально-технічні засоби для навчання на воді, військовий автотранспорт, засоби зв'язку та технічна підтримка, бази для тренувань та навчання.

Забезпечення військово-морських навчальних закладів та військових підрозділів ВМС України цими й іншими технічним і матеріальним забезпеченням є важливою передумовою для здійснення якісної та ефективної підготовки офіцерів, що відповідає сучасним вимогам та стандартам.

Оцінка результативності та постійне вдосконалення є важливими етапами в процесі підготовки офіцерів Військово-Морських Сил (ВМС) України, спрямованими на забезпечення якості та ефективності навчального процесу. Деякі ключові аспекти оцінки результативності та постійного вдосконалення включають встановлення критеріїв успішності та ефективності підготовки офіцерів і здійснення моніторингу та аналізу результатів з метою постійного вдосконалення системи підготовки. *Визначення критеріїв успішності* полягає в розробці чітких та об'єктивних критеріїв, які дозволяють оцінити результативність підготовки офіцерів, таких як успішність проходження навчальних курсів, рівень умінь та навичок, якими оволоділи здобувачі, та їхній загальний академічний успіх. *Збір та аналіз даних* передбачає проведення систематичного збору даних щодо результатів навчання, включаючи оцінки, відгуки здобувачів та тренерського складу, результати практичних вправ та інші важливі параметри. *Оцінка та аналіз результатів* являє собою проведення оцінки та аналізу отриманих даних з метою визначення ефективності навчального процесу, виявлення слабких місць та можливостей для покращення. *Розробка та впровадження заходів з удосконалення* здійснюється на основі аналізу результатів прийняття рішень щодо вдосконалення навчальних програм, методик навчання, використання обладнання та інфраструктури, а також підвищення кваліфікації тренерського складу. *Постійний моніторинг та корекція* відбувається шляхом постійного моніторингу результатів та організації оперативних заходів для коригування навчального процесу в разі виявлення недоліків чи несправностей. *Залучення стейкхолдерів*, таких як випускники, військові команди, представники громадськості та інші зацікавлені сторони, до процесу оцінки та постійного вдосконалення для забезпечення широкої підтримки та розуміння необхідності змін.

Забезпечення постійного вдосконалення та оцінки результативності навчання є важливою передумовою для

забезпечення високої якості та ефективності підготовки офіцерів ВМС України, що відповідає сучасним вимогам та стандартам.

Висновки. Таким чином, проведене наукове дослідження підтверджує, що застосування стандартів НАТО в практичній підготовці офіцерів військово-морських сил України дозволяє підвищити якість навчання та підготовку кадрів. Отримані результати підкреслюють важливість організаційних змін у системі підготовки офіцерів для успішного впровадження стандартів НАТО. Встановлено, що успішна адаптація до стандартів НАТО вимагає впровадження сучасних педагогічних методів та інновацій у процес навчання. У статті висвітлено виклики та перешкоди, з якими стикаються військово-морські сили України в процесі адаптації до стандартів НАТО. Зазначено потребу в подальших дослідженнях з метою розробки оптимальних стратегій впровадження стандартів НАТО та вдосконалення підготовки офіцерів військово-морських сил України. Отже, зазначене підкреслює значущість застосування стандартів НАТО у підготовці офіцерів військово-морських сил України та необхідність подальших заходів для досягнення найвищого рівня ефективності в цьому процесі.

Перспективами подальших наукових розвідок з досліджуваної теми вбачаємо таке:

1. Дослідження може продовжити аналіз ефективності впровадження стандартів НАТО в конкретні програми підготовки офіцерів військово-морських сил України. Це включає оцінку результатів навчання, здатність військових до виконання міжнародних завдань та інші аспекти.

2. Здійснити порівняльний аналіз підходів різних країн до застосування стандартів НАТО у підготовці своїх військових, зокрема офіцерів військово-морських сил.

3. Зосередити увагу на розумінні того, як впровадження стандартів НАТО впливає на загальну ефективність військових операцій та здатність військових виконувати завдання в умовах міжнародних операцій.

4. Дослідити, як впровадження стандартів НАТО впливає на організаційну культуру військово-морських сил та методи педагогічного процесу.

5. Розробити стратегії адаптації та впровадження стандартів НАТО з метою забезпечення максимальної ефективності та врахування специфіки військово-морських сил України.

Ці напрями можуть сприяти подальшому розвитку та вдосконаленню підготовки офіцерів військово-морських сил України з врахуванням міжнародних стандартів та кращих практик.

ЛІТЕРАТУРА

- Закон України «Про вищу освіту» № 1556-18 від 01.07.2014. (*Law of Ukraine "On Higher Education" No. 1556-18 dated July 1, 2014.*) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>.
- Інститут Військово-Морських Сил НУ «ОМА». Офіційний сайт. (Institute of Military and Naval Forces of NU "OMA". Official site.) URL : <https://ivms.mil.gov.ua>.
- Кузьменко, В. В. (2023). Чорноморський регіон: окремі аспекти військово-морської освіти. *Педагогічний альманах*, 53, 55–62. (Kuzmenko, V. V. (2023). Black Sea Region: Some Aspects of Naval Education. *Pedagogical almanac*, 53, 55–62).
- Ляшкевич, А. І. (2021). Реалізація стандартів НАТО шляхом розвитку військово-морської освіти Румунії та України у XXI столітті. *Вісник Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка. Серія: Педагогічні науки*, 14–15 (170–171), 90–94. (Liashkevych, A. I. (2021). Implementation of NATO standards through the development of naval education in Romania and Ukraine in the 21st century. *Bulletin of the Chernihiv Collegium National University named after T. G. Shevchenko. Series: Pedagogical sciences*, 14–15 (170–171), 90–94).
- НАТО та стандарти (2023). Україна до НАТО, 4. (NATO and standards (2023). *Ukraine to NATO*, 4) URL: <https://ukrainetonato.com.ua/standarty-nato/nato-ta-standarty/>.
- Попроцький, І. С., Сапіга, В. В. (2019). Модернізація підготовки військово-морських спеціалістів у закладах вищої освіти. *Науковий вісник Інституту професійно-технічної освіти НАПН*, 18, 169–174. (Poprotsky, I. S., Sapiga, V.V. (2023). Modernization of training of naval specialists in institutions of higher education. *Scientific bulletin of the Institute of Vocational and Technical Education of the National Academy of Sciences*, 18, 169–174).
- Примакова, В. В. (2020). Специфіка розвитку професійної компетентності майбутніх моряків у закладах морської освіти України (90-і роки ХХ – початок ХХІ століття). *Педагогічний альманах*, 45, 221–227. (Primakova, V. V. (2020). The specifics of the development of professional competence of future sailors in maritime education institutions of Ukraine (90s of XX - beginning of XXI century). *Pedagogical almanac*, 45, 221–227).
- Терентьева, Н. О., Чернявський, О. А. (2021). Проективний контент професійної підготовки майбутніх офіцерів ВМС ЗСУ. *Вісник Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка. Серія Педагогічні науки*, 14-15 (170-171), 117–121. (Terentyeva, N. O., Chernyavskiy, O. A. (2021). Projective content of professional training of future officers of the Navy of the Armed Forces of Ukraine. *Bulletin of the Chernihiv Collegium National University named after T.G. Shevchenko. Pedagogical sciences series*, 14-15 (170-171), 117–121).
- Федоркін, М. Що треба знати про стандарти НАТО. (*Fedorkin, M. What you need to know about NATO standards.*) URL: <https://armyinform.com.ua/2020/09/shho-treba-znaty-pro-standarty-nato/>.
- Чистякова, І. А., Сбруєва, А. А., Рибалко, П. Ф. (2023). Організаційно-педагогічні засади розвитку вищої військової освіти у країнах Чорноморського регіону. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 3 (127), 518-527.

- Chystiakova, I. A., Sbruieva, A. A., Rybalko, P. F. (2023). Organizational and pedagogical principles of the development of higher military education in the countries of the Black Sea region. *Pedagogical sciences: theory, history, innovative technologies*, 3 (127), 518-527).
- Carafano, J., Kochems, A. (2005). Military education needs reform. *Defense News*, 4, 15–19. URL : <https://www.heritage.org/homeland-security/commentary/military-education-needs-reform>.
- Hristov, N. (2018). Military education as possibility in Bulgaria. *5th International Conference on Education and Social Sciences: Proceedings of INTCESS (Istanbul, February 5–7, 2018)*. Istanbul, pp. 177–182. URL: <https://www.google.com/search?client=firefox-b-d&q=.+Hristov+N.+Military+education+as+possibility+in+Bulgaria.+5th+International+Conference+on+Education+and+Social+Sciences%3A+Proceedings+of+INTCESS+%28Istanbul%2C+February+5%2E%80%937%2C+2018%29.+Istanbul%2C+2018.+%D0%A0.+177%E2%80%93182>.

SUMMARY

Liashkevych Antonina. Use of NATO standards in the practical training of officers of the Naval Forces of Ukraine: organizational and pedagogical aspects.

The purpose of the study is to analyze and evaluate the process of implementation and use of NATO standards in the practical training of officers of the Naval Forces of Ukraine, taking into account organizational and pedagogical aspects. In addition, the article aims to determine the factors affecting the success of the adaptation and implementation of these standards in the naval context of Ukraine, as well as to identify opportunities for optimizing the process of officer training, taking into account international requirements and standards. The following methods were used to achieve specific goals and objects of this research: analysis of relevant documents and scientific and scientific-methodological literature; surveys and questionnaires of specialists in the field of naval education, determination of their level of knowledge, skills and compliance with NATO standards; observation of the process of practical training of officers of the Navy of Ukraine; comparative analysis of learning approaches and results; case studies of specific cases or situations related to the application of NATO standards in the training of officers of the Navy of Ukraine. In the course of the study, the following was established: specific successes in the implementation of NATO standards in the practical training of officers of the Naval Forces of Ukraine (improvement of the quality of training, improvement of the professional competence of servicemen, adaptation to international standards and practices) were revealed; key problems, obstacles and shortcomings in the process of implementing NATO standards in the practice of officer training were identified: insufficient level of funding, lack of qualified personnel, technical limitations and other factors limiting the effectiveness of the process; an assessment of the level of knowledge and skills achieved by servicemen was carried out, as well as their readiness to perform tasks in real conditions.

The results of the study can be useful for military commanders, teachers and administrators in the field of military education. The article indicates the importance of further research in the field of application of NATO standards in Ukrainian military education and the formation of appropriate methods and approaches.

Key words: *organizational and pedagogical aspects, educational process, NATO standards, practical training of officers, naval education, approaches, methods and methods of military professional competence, development of higher education.*